

ТҮЯ СИРИН ДЬОНУН КРЕДИТИНЭН ХААЧЧЫЙЫ БОППУРУОҕУН ТУЛА УЛАХАН ТҮМСҮҮ

Бу улахан түмсүү 2002 – 2006 сс. тыа сиригэр сайыннары Президентскай программатын олоххо киллэри чэрчитинэн олунуу 3 күнүгэр Мэҥэ-Хаҥалас улуунун Майа селиэһинэтигэр буолан ааста. Онон киин уонна илин эгэр улуустар (барыта абыс улуус) дьаһалтанын итинэ-нэ нэһиликтэрин баһылыктара, Правительство, туһааннаах министерстволар бэрэстэбиитэллэрэ, сүрүн бааннар, страховой компаниялар уонна интэриэстээх тэрилтэлэр салайааччылары барыта 200-тэн тахса киһи кытынна. Мунууаха Правительство председателэ Е.А.Борисов кыттыбыта улахан интэриэһи үөскэттэ.

Биһиги улуустан баһылык И.Н.Аммосов, тыа хаһаайыстыбатын управлениетын начальнига И.И.Филиппов, бу управление сүрүннүүр специалиһа М.Н.Макарова, сбербаан филиалын управляющийын эбээһинэһин толорооччу А.И.Сивцева, "Чурапчы" ТХПК директора А.Т.Ноговицын, нэһиликтэр баһылыктара Д.М.Лобанова, И.П.Игнатьев, Н.Н.Новгородов, улуус дьаһалтатын специалиһа В.М.Ядрихинский, предприниматель Г.Г.Дагданча, "Маарыкчаан" телестудия директора Т.А.Кардашевская уонна бу сурук автору буолан кытынныбыт.

Мунууабы Правительство председателин солбуйааччы Д.Ф.Наумов илээн-сабалаан ытта. Барыта 20-чэ араас тэрилтэ салайааччылары информация онордулар, санаа атастаһыта, ыйытыларга эппиэттэр буоллулар. Үгүс этиилэртэн, эппиэттэртэн итинэнэ анал тэриллибит матырыйааллартан сүүмэрдээн суруйдаха манньк.

каны, оборудованиены атылаһан абылан батарбыт. Иос биз-рэр болдоҕо 3 – 5 сыл эбит. Төлөбүрүн бородууксууһан (бурдугунан, этинэн, арыһан о. д. а.) ыһан сөп үгү. Лизинг системата аан дойдуга кизитник тарбаммыт.

КРЕДИТТЭЭНИН АРААС КӨРҮННЭРЭ

Бу улахан мунууаха тыа сиригэр кредиттээһин өссө араас көрүннэрин туһунан элбэх кэпсэниэ, кредитинэн дьарыктанар элбэх тэрилтэлэр бааллара ыйылына. Олордон биһир улахан-нарынан, анал тыа сиригэр кредитинэн хааччылыа үлэһир тэрилтэнэн "Туймаада" ФАПК буолар. Компания, сүрүннээн, урут уонна кэники тыа сиригэр бары хайыскаларынан бариллибит кредиттэри хомууан, анал аккумуляционнай фондаба мунуу-ан баран, төттөрү бизээн тыа сиригэр кредитинэн хааччылыа үлэһир. Тэрилтэ суһуу, салгы инициатива сайыннарыта, сир үлэтин ыйытыа, соботуопканы тэһитиһа, улахан быраймактары олоххо киллэринтэ, баһынайдары, дьиз кэргэн экономика-тын өйөөһүтүгэ о. д. а. сыалларга харчынан иһээһинэн дьарыктанар.

Улахан иос бизээнччинэн "Холбос" ПО абылына. Ол туһунан киһи председателэ В.Д.Борисов бачача кэпсэтэ. "Холбос" ПО республика 19 тыа улуустарын хааччылар сүрүн аргинэр тэрилтэ. 2004 сылга 1 млрд. 617 мөл. суумалаах табаары батарбыт. Ити 2003 сыллаах көрдөрүү 98,5 бырыһаныгар тэг эбит. Эргинэн 24,7 бырыһана арыгы атылыттан кири-бит. Аһыт сылга 205 мөл. суумалаах табаары кредитинэн атылаабыт. Инициатива эттүгэр иос бизэрини өссө сайыннарар саналаахтар. Табаарынан кредиттээһини предпринимателлэр эмиз күүскэ тэһитэн араллара этилиһэ. Аһыа улуунун биһир кыахтаах предпринимателэ Н.Я.Егоров дьиз эдэр киһи ол туһунан кыайа-хоту иһитиннэрдэ. Киһи аһарда 2004 сыллаах-ха 2621 киһизэ 3,5 мөл. солк. суумалаах табаары кредиткэ бизэритин, быһыл 400 атылаһааччыга 4, 2006 с. 700 киһизэ 7 мөл. солк. араас табаары кыра бырыһаныгга иос атылымыр былааннаабын уонна бэйэ 25 мөл.үгүннээх кредити ыһан, кредит бизэрин бэрэздэгэ арымй судургу буолуон баҕарарын туһунан эттэ. Онон киһи Москвага сырытаһына сорох бааннар бэрэстэбиитэллэрэ быһаччы улахан маһаһынарга олорон, куорат олохтоокторугар сөптөөх докумуоннары толорон, туту кредит бизэри буолбуттарын холубур курдук арыһа.

Маны таһынан ыһат тэрилтэлэрин председателэ П.П.Семенов эдэр малларга анаан чөлчөтүлээк 120 дьиз (ол иһигэр 13 Чурапчыга) тутуларын туһунан билиһиннэрдэ. Министр солбуйааччы А.Н.Ядрев племенной суһуу-сылгыны мангай сыанатын 10 бырыһанын эр төлөөн кредиткэ ыһааха сөптөөбүн, тыа сиригэр дьизини туттууга 30 бырыһан Россит-тан, 40 бырыһан республикаттан босхо кредит быһытынан үбүлэнэр усулуобуйа баарын аһыһа. СР экономикага министр солбуйааччы А.П.Дьячковский дьиз туттарга, атылаһарга улахан ороскуоту кароор дьонго иолуктаһыһына чөлчөтүл-лөр баалларын, иолука төлөбүт харчыларын 38 тыһын-чаба дьизин төттөрү ыһахтарын сабын өйдөтө.

ТҮМҮК

Ити курдук, бу улахан түмсүүтэ тыа сиригэр олохтоокторун уонна тэрилтэлэрин кредитинэн хааччылыа элбэх тэрилтэ-лэр, улахан кыахтар бааллара көһүннэ. Биһи "аан дойдуга бары-та кредиткэ олорор" дэммитинин, бааһыһын, дьаһан ыйыһын үлэтин устата туту эмэ, улахан-кыраһы, элбэҥи-аһыһы иос ыһаах-бизэртэх киһи, тэрилтэ суһа чачы. Кредиттээһин дьиз харчыны хамсатыы, производствон тэһитин, ологу сай-ыннары биһир улахан төһүүтэ буолар. Манна биһир бигэтик өйдүбүк наада эбит. Рынока киһини маһнагы будулаһаах, өрө-таннары ыһыһылаах дьылларыгар араас элбэх кредит-тэр сорохторо сотуулан, бутуулан хааланнар биһирдүүлээн дьонго, баҕар, иһим сотуулуу, үлэһитиһа дьиз өй-санаа олохсуйбута сымыйа буолбатах. Ол иһин кредит ыһах иһин-гэр хайдах, туһунан төһүүрүн туһунан эдэр толкуйдаһаах уонна кредит, этэр курдук, өлөн-төрөөн да туран, хайаан да төлөһүтэххэ дьиз бигэ өйдөбүл олохсуйуохтаах. Сыаналаах малы-салы атылаһарга, дьизини-үтүгү онносторго, аһын даһына наадаларга туттарга үт-харчы тийбэт буоллаһына кимизэ ба-рытыгар биһир ыйыһы туһар — "Бастаан мунууан баран аһы-лаһааха (тутууоха)?" эбэтэр "Кредит иһан баран сымыйа төлөһүөхэ дуу?". Маныаха үгүстэр иһиһин талаллар. Манна, биһи, куһаған даһаны үгүтүдүк дьизит курдук, дойдубутугар харчы инфляцияга тоһообото иос төлөөһүгэ ордуқтаах курдуу буолан таһар. Кырлаан да буоллар хаммас, пенсия үрдүү т-рара төлөһүүнү чөлчөтэр сазарбага чух.

Бүтэһигэр бу Майага буолан аһыт тыа дьонун кре-диз хааччыһын туһунан улахан түмсүү олус туһалаах дь-оһа уонна бу дьалаба Правительство улахан суолт-буолбута иһикитин кредиттээһин күүскэ сайдарыгар үөскэтэр дьиз бу суруйууһун түмүктүүбүн.

И.П.

РФ Журналистарын сою.

быһыл 80 мөл. солк. керулуубут. Итинэн 27 мөл. 2004 сылла-ах бырыһан иһин төлөһүтүгэ аһаммыт. Бааннар тыа хаһаайыстыбатын тэрилтэлэртэн, баһынайдартан кэһэ-бэс-кэ дохуоттарын, субсидияларын солук быһытынан, үс өттүттэн собуһаһи туһаристэххэ (соботуопкаһыт эбэтэр казаче-йство маһизиир буоллаһарына), ыларга бэлэмнэрин бил-лэрдилэр. Биһир тыһынан тыа хаһаайыстыбатын тэрилтэлэрэ, биһирдүүлээн баһынайдар эһирдэһиһитин уонна докумуон-наһыһын кыайдаһарына бааннартан бырыһана суох (мини-стерство төһүүрүн) бачача кредити ылар кыахтаммытар. Маны таһынан бааннар салайааччылары Правительство маһи-алиир буоллаһына, ыал дьизитигэр гаһы киллэринтэ тус сыал-лаах чөлчөтүлээк даһаны кредити эмиз бизэрихтарын сабын туһунан эрэннэрдилэр. Бу түһүмэһи түмүктүүр курдук эттэххэ, бааннар бары даһаны кредити бизэрингэ интэриэстэрэ, лимит-тэрэ улааһыт, араас чөлчөтүлэри онторор буолбуттар.

СТРАХОВКА. ИПОТЕКА. ЛИЗИНГ.

Биһиктин кэмизэ олох араас көрүннэрин страховкалааччы тэрилтэ элбээбит. Олордон саамай улаханнарынан "Росгосст-рах" эбит. Тэриллибитэ 70-тан тахса сыл буолбут. Актива 60 млрд. солкуобайга тийбит. Ол туһунан киһи председателэ С.В.Карпова ыһыһарылаахтык кэпсэттэ уонна бэйэ олоһун, дьизини-үтүгүн, бааһын-дуолун куттаммакка страховкаларга ыһарда. Рекламнай буклеттарыгар Дьукуускайга биһир ыал ал-та сыл устата тутуубут 6 мөл. солк. сыаналаах, үс эттэстээх дьизэлэрэ баһарга быһаһаммытын страховкалааммыт буолан, "Росгосстрах" көмөтүнэн алта ий устата онук дьизини-саһаһы тутуубуттарын туһунан сурулуубут. Олорор дьизэ страховката сыанатын 1,5 бырыһаныгар тэг. Урут дьон суһуһун страховкалаабаат буоллаһына, биһиктин "Буренка" ди-эн программа киһин, ыһар ыһагы 5 – 10 бырыһаныгга стра-ховкаламыр буолбуттар. Маны таһынан муус устар иһи аһаһа-ка кэһэбэски үһүүнү (бурдугу, хортуопууу о. д. а.) эмиз стра-ховкалаһаах сым эбит.

Аһы биһир сонун дьалаһан бу тэрилтэ биһи советскай кэмизэ страховкалааммыт дьон "умайбыт" харчыларын сороһун да буоллар төлөһүүнү саһаһабыт. Страховкалааммыт киһи өлбүт буоллаһына, киһи оһолоро эбэтэр чугас аймахтара "көмүлүү харчыта" дьиз 6 тыһ. солк. тийэ ыһахтарын сөп үгү. Бу туһунан "Росгосстрах" олохтоок саһаһыгар сийилини билсэххэ сөп.

Киһи бэйэтин, бааһын-дуолун таһынан өрдөөр саһаһын эмиз страховкалаһан сабын туһунан "Эрэл" государствоттан тутулууга суох пенсионнай фонда толорооччу директора, Ил Түмэн депутаты Ф.Ю.Луковцев кэпсэттэ. Биһиктин бу фондаба 17860 киһи (олордон 8 тыһыһа тыа сиригэр дьонго) харчы ук-лут. Правительство бу фондаба быһыһы бюджеттан эмиз 22 мөл.үгүнү босхо, ылары үбүлээһинигэ бизэрит.

Ипотека. Бу биһиккэ саһа тэһитэн эрэр хамсаһын. Ол туһунан Сахаипотечнай агентство директора М.М.Мякишев, "Официальная инициатива" финансовая корпорация салайаач-чыта Д.К.Федоров, СГУ профессора И.С.Сивцев кэпсэттилэр. Аһарда "Олонхо дойдуга" кооператив 2000-тан тахса клиен-тэммит. Онон 70 мөл. солк. харчы үлүлүбүт, 60 мөл. солк. тах-са иос бэрлибит. "Жилье в рассрочку" дьиз ЖСК 280 ыалы саһа дьизэлэбит, 190 мөл. солк. кэһэбэбит. Ипотека система-тын саһа дьизини аһыһаһын, тутуу, харчыны иос ыһы-биз-рин бачача элбээбит, иһикитин бу олус туһалаах дьала өссө тэһитэр чинчэлэммит. "Социальная инициатива" дьиз улахан корпорация эбит. Аһарда актива 14 млрд. долларга тэг үгү. Дьукуускайга бүтүн 203-с микрорайону тутарга ыһы-быт.

Лизинг — финансовой аренда эбэтэр табаарынан кредит-тээһин. Ол туһунан "Туймаада-лизинг" ДГУП директора С.С.Иванов кэпсэттэ. Бу тэрилтэ 2004 сыллааха 190 мөл. солк. суумалаах тыа хаһаайыстыбатыгар аһаһаах араас техни-

ПРАВИТЕЛЬСТВО БАҢЫЛЫГЫН ЭТИИТЭ

Мунууаха маһгаһыһан СР Правительствоһын председа-телэ Е.А.Борисов кылгас араары, сүрүн хайыскаһы бизэрэ эти-ини онордо. Егор Афанасьевич этиитин "аан дойдуга барыта кредиткэ олорор" дьиз тылларынан саһалаата уонна тыа сиригэр сайыннары биһир хайыскаһынан кредиттээһин ситимин тэһи-тин буолар дьиз ыйда. Ол кэһэ кылгастык сүрүн түмүктэргэ тохтоон баран: "Тыа хаһаайыстыбатын 70 бырыһана учуул-лар, быраастар, пенсионердар көмө (подсобнай) хаһаайыс-таһарыгар кубулуйда. Биһирдүүлээн ыһаллар племенной үлэһэн, саһа технологияны киллэринэн дьарыктанар кыахтара суох, кэһэ хаһаайыстыбаһан сайдан өһүбэһит. Онон төһө кыла-ларын тэһилиһиһэх хаһаайыскаһы күүскэ өйүүр полити-каһа түһүһүөхтөөхтүк", — дьизтэ. Ол быһыһар тыа хаһаайыс-тыбаһа "тупиһа" киһизэ дьиз аһарда. Соботуопкаһыт тэһи-лэлэр эргитэр үлэһэ аһыһа, республика үрдүнэн 556 нөһө-төөхтүк үлэһир тэһитэ баар, хамсаах иос 300 мөл. солк. би-лиһин даһаны баарын аһыһа. Иһикити сороктарга олохтоок са-һаһыһага киһинэн сибээстээн элбэх үлэ күүтэрин, бы-бардар ыһыһаһалларын, кадры бэлэмнээһингэ суолта бэр-лиһэһэһын, тыа сиригэр газтаһын күүскэ барыаһаһын, булуу суолун ситэһингэ 450 мөл. солк. бэрлиһитин, мелиорацияга бачача үтүгүлүһаһын, тыа сиригэр дьонун кредитинэн ха-аччыһы үлэһаһаһын туһунан тоһоһолоон бэлэһэттэ. Ол кэһиттэн ыйыһыһарга хоруйдаата. Оһуоха мин: "Кредит-тээһин наада эрэрэ, биһиктин тыа сиригэр дьонун саамай ыал-дыар боппуруостарынан эт-үтү субсидията суолар, олор быһыл үлэһаһаһа дуу?" — дьиз ыйыһыһар: "Эт хөдөҥө табаар, кэһа баҕар батарыаха сөп, онон сыаната үрдүү суоһа, өттөн үт сыанатын үрдэтин туһунан кэһэһитин барар, ону кэһикэ этиһэххит", — дьизтэ.

БААННАР ТУОХ ДИИЛЛЭРИЙ?

Уу харчыны иос (кредит) бизээнччилэринэн, биллэн туар, бааннар буолаллар. Олордон республика Сбербаанын управ-ляюһа А.И.Старков, "Россельхозбанк" ААО Дьукуускайдаһы филиалын директора А.С.Киров, "Алмазэргизбанк" управ-ляюһаһын солбуйааччы Л.В.Николаева иһитиннэрин онордулар. Киһилэр этиһилэртэн холбуу тутан суруйдааха, бу бааннар тэ-рилтэлэргэ, биһирдүүлээн даһаны дьонго сөһө харчыта суох сууданы бизэртэ бэлэмнэрин туһунан эттилэр. Холубур, Сбербаан аһыт сылга уопсайа 6 млрд. солк. кредити бизэ-рит. Ол иһиттэн тэһитэлэргэ 4, физическай сирдэлэргэ 2 млрд. солк. түгээһит. Быһыһы сылга ону иһи төһү үлэһы-наһан биһирдүүлээн дьонго 4 млрд. солк. кредити бизэр бы-лааннаһарын иһитиннэрдэ. Сбербаан Чурапчытаһы фили-ала 26 мөл. солк. иос бизээн, тыа улуустарыттан иһикити со-бус миһтэһа сыһаар эбит. "Алмазэргизбанк" тыа сиригэр Ньур-бага, Сунтаарга, Аһараа Бэһтээххэ филиалларын аһыт. 2004 сыллаахха уопсайа 314, ол иһиттэн иһитиннэһа 40 мөл. солк. кредити бизэрит (Сбербааны кытта тэһитэн көрүн). От-тон "Россельхозбанк" филиала 2003 сыллааха эрэ аһыһы-быт. Үлэһин саһа тэһитэн эрэр үгү.

Бааннар сууда бизэр сыллааһы быһыһаннара 18 – 21, онтон уурдарыһа ыһаһарга ортоһунан 9 бырыһаныгга тэг эбит. Маһтан сыһаһаһаһа сөптөөх докумуоннары хомуу-дах-ха, ботуччу хамнаһаах поручителлэри булаһа, солуоһа уу-рар бааһаһа буоллаһа хайа баҕарар тэһитэ эбэтэр биһир-дүүлээн киһи бааннартан кредити ыһаһарыгар суол аһаһа бу-олсу. Манна иһи түгэһи бэлэһитэххэ. Маһнаһыһыһын, уруу-ху өттүгэр бааннар тыһыһаах харамайы (ыһагы, сыһыһы...) солу-оһа ыһаат буоллаһарына маһтан иһиэ строхвокалааммыт суһуһуу солуоһу быһыһыһын аһаһарга бэлэмнэрин эттилэр. Ик-кэ өттүттэн тыа хаһаайыстыбатын тэһитэлэрэ, баһынайдар баантан ыһыт харчыларын үһнэр бырыһаныһын тыа хаһаайыс-тыбатын министерствотэ төһүүргэ бэлэһин туһунан министри солбуйааччы А.Н.Ядрев эрэннэриһэлэхтик эттэ. Бу сыһаһа

ХАҢГАТ ХОНГУРОЛЛУУР ТУГУУГА

САНГА ОСКУОЛА ДЬИЭТЭ ДЬЭНДЭЙДЭ

Бүтээгдэхүүн аажан илэртинэрдэ. Оскуола
Б.

Мурэн-Тымыгэя тулбэтин өр сыллаах ыра санаалара олоххо кирибиттэн эбэрдэ тылы этэр чыэс бастакынан Аба дойдуну көмүскүүр Улуу сэрин: ветераныгар, интэр-үөрэтэр үлэс олурун анаабыт ытык кыһкээ — Албан аат орден 3 степенін кавалерыгар, Саха АССР оскуолаларын үтүөлээх устуталыгар, Чуралчы улуутун уонна Болугур нэһилиэтин Бочуоттаах гражданыгар И.М. Павловак тигистэ. Иван Михайлович бу томтор история-тыгаран сабаларан, төһө киһи мантан Аба дойдуну сэринигэр барбытын кэпсээтэ. Сүрбөчү сыллаагыта аһыллыбыт үһүйдүн

СР Үзүрүн министрствотын элпизтээх үлэһитэ **С.С. Захарова** оскула материалнай-техическай базатын хантатыга анал, биология кабинетын толору комплекга аныммытын туһунан ми

Чурагч салхины эхтэн Нойсгородогаар уусуугуу олохгоо-
торуу ер салгаах бага сандалаар — орто оогула үерэнэр корпула
үлээр клирингигар анемийт дыро кизе уус-уран самодяатель-
ность клирингигар илань суннадаг бизнэринэн түмүктэннэ.

былыыга-майгыга управление инженерз.

Любовь СОЛОВЬЕВА, Кындал

физкультурнай инструктордар улуустаабы
методической холбоолуктарын салайааччыта.

Ира Дорсфеева
Хайахсыт орто
оскулатын үөрэнээччигэ

РСФСР народнай ху-
дуоһунньуга, Саха АССР
П.А.Ойуунускай аатынан Госу-
дарственной бириэмийэ лау-
реата, Чурапчы улуусун Бочу-
оттаах гражданина А.П.Мунха-
лов 70 сааһын туолла.

П.П.Романов, С.Н.Пестерев,
И.Д.Корякин курдук Сахабыт сиригэр та-
халлаах худоһунньуктарын биэрбит
ен буордаах Илдьахси нэһилиэгин
Күндүл диэн сиригэр Афанасий Петро-
вич Мунхалов күн сиригэр көрбүтэ. Ийэ-
лээк абаата эрдэ өлөннөр, Афоня тула-
аах оҕо көрсөр бары эрэйдин,
кыһаатын толору көрсүбүтэ, сэрим
сылларыгар чурапчылары күүс өттүнэн
көһөрүү сорун-мунгун этинэн-хаанынан
биһиги. Хата, оччотоогу тутул үчүгэй-
инэн кыраны-кыамматы, тулайаабы та-
ах бырхалынан, төһө да ийэ-аба итин
тапталын толору биһиги, Советскай
былаас үтүөтүнэн иитиллэн-өрөнөн,
ийи эрэ барыта ситиспэт кыайытын
ситиһэн сакатын норуотун аан дойду
билиитигэр таһаарбыта. "Мындабаайы-
ыа детдомга Афанасий Мунхаловты-
ын биригэ олорбуппут. Биридэ эмэ Ам-
маба тийэ сүлдьүбүт киһи динбин да, соло суох, соло суох..." —
диэн ахтыбыт Социалистическай Улэ Геройа В.М.Кладкин.

Оҕо сааһыгар уруһуйдуурга ким да анаан-минээн үөрэппэтэр
да, дьоруун-талаанын уонна күүстээх баатын көмөтүнэн художе-
ственной училищега туттарсан үөрэнэ киирбит. Бизс сылы быһа
биир иһиттэн хааһыны сизин, "эн-мин" дэһэн биридэ үөрэммит
дөрбөр, ССРС культураны туйгуна, Чурапчы улуусун Бочуоттаах
гражданина, хоту көһөрүлүү кыттылааҕа Василий Николаевич
Дьячковскай манньах ахтар: "1952 сыллааха күннүк Дьоккуускай-
даагы художественной училищега оройуоннартан элбэх оҕо киирэн
экзамен туттарбыппыт, экзамен түмүгүнэн I-кы курста 12 оҕо сту-
дент быһытынан ылыллыбыта. Кинилэр ааттара: Иванов Афанасий
Гаврилович, Мунхалов Афанасий Петрович, Жирков Семен
Николаевич, Басылайканов Петр Сергеевич, Ларс Петр Альбертович,
Ершов Владимир Максимович, Семенов Семен Николаевич,
Васильева Анна Дмитриевна, Шелковникова Галина Александровна,
Саввина Мария Васильевна, Малинин Хельми Михайловна,
Дьячковский Василий Николаевич. Хомойуох иһин, бу дьонтон
агарбыт бүгүн билиги кээкэбэтигэр суохтар. Үөрэнэр сылларыгы-
гар олус эйэлээхтик, бары умсугууан туран үөрэммит. Үксүбүт
тулайыах агардаах буоламмыт государство көмөтүнэн босхо, ба-

лам усулуобуйага үөрэммит. Билигин үгүн кэмгэ үөрэппит
учууталларбыт Леонид Александрович Ким, Михаил Васильевич
Носиков, Афанасий Николаевич Осипов этилэр. Училище кэминтэн
бары олох кизин аартыгынан тарбаспыппыт. Кэлин биридэ үөрэм-
миттар Афанасий Петрович ситиһиниһинэн кизин туттабыт. Кини дой-
дугар таһымтар эрэ быһа ааспат, көрсөн, дусһуа кэлсээн, аас-
пыты ахтыһан, үлэтин-хамнаһын билиһиннэһэн барааччы. Ол иһин
ытыктаабыт, убаастаабыт".

Афанасий Петрович билиитин, таһымын үрдэтэр сыалтан
Москвагаабы В.И.Суриков аатынан государственной художествен-
ной институтка элбэх конкурсу ааһан үөрэнэ киирэр. Е.И.Кириков
мастарыскайыгар үөрөнөр-дьярхтанар. Иккис курс кэминтэн
график-худуоһунньук идэтин талар. Ону манньк быһаарар эбит:
"Бэйэм керүүбүн, идеябын графика көмөтүнэн ордук толору биэрэ-
бин. Графика саха муостан, мастан кыһааччыларыгар ордук чугас,
кыһаар матырыйаалын — линолеуму мастааһар, таастааһар ордук
сөбүлүүбүн". Түбүктээх, сыралээх студенческай сыллар билибэккэ
ааһаллар. "Күн барыбыгыгар тыгар", "Тыа сиригэр түбүктэрэ" диэн
дипломнай үлэлэрин туйгунуук көмүскээн, институту 1963 сыллаах-
ха ситиһиллээхтик бүтэрэр, дойдугар кэлэн айар үлэ үлүгэр
төбөтүн оройунан түһөр. Э.Смацев, В.Карамзин, О.Ковалевский,

Е.Шаломинский, В.Васильев, Л.Неофитов
буоһунар айар бири илээх дьээс кэргэн
курдук түмээн үлэһиттэр.

Афанасий Петрович үлэлэрэ Советскай
Союһу ааһа түһэн бүтүн аан дойдуга кэс-
эмэ уоһуулан ааһыллар государстволарга
быһасталарга турбуттара, араас омук
дьоно олус саргыан көрбүттэрэ. Н.Томтосо-
ва бири ыстатыйатыгар манньк суруйбут:
"Эбээм оронун үрдүгэр Мунхалов күүгү-
көрө турар дьонноох билэр графическай
лиһиэ ыйааһыт ата. Биридэ дьосбонноох
сааһам кэлэн: "Эбээ, бу тух дьонун ыйаа-
һыт? Тугун суннарайт? Кимсэбэйт?" — ди-
этим. — Ээ, ити худуоһунньук оҕорбут. Хо-
тугу дьон таба таһаастаахтар, суон буолу-
муналар. Саас күн тахсытын оҕордууһаан
көрсө тураллара үкүү дим. Барахсаһар
теһе эрэ үөрдүлэр, кыһыммыт ааста, саас-
ка үктэниһит диэн", — эбээм үчүгэйдик
быһаарар киһи буолла". Афанасий Петро-
вич үлэлэрэ дьонго-саргыа хайдах курдук
тэһиммэттин, кинилэр чугастык ыйнаа-
ларын ити боростуой тыа эмэһсинин эги-
итэ толору көрдөрү дим саһымбын.

А.П.Мунхалов айымнылаах үлэтин
таһынан общественнай үлэс аһыһынай-
дык кыттар, Саха сиригэр Худуоһунньукта-
рын союзун бырабыланыһааһын председа-
телинан, РСФСР Худуоһунньуктарын
союзун ревизионнай комиссиятын чилиһинэн үлэһит. Норуот
итэһилин ылан ССРС Верховнай Советын депутатынан талыллы-
та. Күүрээһинээх үлэ үлүгэр сырыттар да, дойдугун умнубат. Кэ-
бара оҕуола оҕолорун, художественнай кылаас үөрэһкүннэрин
кытта көрсөр, субаама биэрэр. Улуусун туһугар кыһалларын Афа-
насий Петрович 2002 сыллааха бэйэтин 53 үлэтин улууска бэлэ-
хтээн, картиннай галерея да аһыта туһулуур.

2004 сыллааха кини көбүлээһининэн эдэр худуоһунньуктарга
10 тыһ.солк. сумалаах бириис олохтоомута. Бастагы лауреатынан
Кыһаанааһаагы художественной-эстетическай хайыскааһаах оҕуола
ууһутаа Е.Т.Миронова буолбута. Бу үгэс сылтан-сыл салгынарыгар
эрэлээһит.

Күндү бири дойдутааһытын, Афанасий Петровичи,
үбүлүөһүн эрдэһээн уонна кининэн кизин туттан туран, дьирг
ис хоһоонноох национальнай колориттаах үлэлэрин дьонго-сар-
гыа бэлэһин, көрдөрүүгэ таһаара тураргар, кыһаах доруобуйа-
ны, айар үлэһит ситиһиллэри, дьолу-саргыны баһарабыт.

Григорий ТУРАНТАЕВ.

Хаартыскаа: А.П.Мунхалов (алтараа кээкэ) хаһастан
бастагы! 1983 сыллааха искусствод З.И.Иванованы уонна
музыкальной оҕуола преподавателлэрин кытта.

ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

Күндүтүк саныыр, ытыктыыр эбэбитин НИКОЛАЕВА Е-
лена Васильевнаны 85 сааскын туолбукунан ис сүрэхпити-
тэн эбэрдэлиибит!

Баһарабыт эйиэхэ ылдыары билиммахкэ, сиэннэригэр ми-
чээрдэринэн, оҕолорун махтаһынан арыалланан үлүһүк,
дьоллоохтук олороргор.

Эбэрдэни кытта Наталья,
Сардаана, Афоня Слепцовтар.

Күндүтүк саныыр эдьиийбитин, балтыбытын ГУЛЯЕВА
Елена Николаевнаны үйэ агардаах үөрүүлээх үбүлүөһүнэн
ис сүрэхпитиһитэн истигирик эбэрдэлиибит!

Күндү киһибиһигэр баһарабыт ырыгыта ылларбат кытаа-
нах доруобуйаны, сир үрдүгэр баар бары сырдыгы, кэрэни,
үтүнү. Кэргэнигэр, оҕолоругэр, тапталларынан арыалланан үлү-
һүк дьоллоохтук олор.

Мындабаайыттан Макаровтар,
Сатыбалдыевтар.

Күндү дьуөгэбитин ГУЛЯЕВА Елена Николаевнаны үйэ
агардаах үбүлүөһүнэн итигитик-истигирик эбэрдэлиибит!

Дьонго үтүө сыһыангынан, сайаһас майгыгынан, үлэс
аһыһыһаһыһынан, үтүөс дьуулурууһунан билиһээх куруутун хо-
лобур буолабын. Күндү дьуөгэбитигэр сандал саас салгынын
курдук чэгиэн-чэбдик дьуулурууһунан, эңирээбэт эдэрдик эр-
чими, таһаарылаах үлэни, олоххо муударай сыһыаны
баһарабыт.

Анна, Клара, Ирина,
Елизавета дьээс кэргэттэрэ.

Истигитик, иһирэх-
тик таптыыр кэргэ-
мин, күн-күбэй ийэ-
бин, эйиэхэ эбэбитин,
Саха Республикатын
доруобуйа харыстабы-
лын үтүөлээх
үлэһитин, үлэ өтө-
рөөн Чуралчы улуусун,
Чакыр нэһилиэгэр
олорор БАРАСОВА Ка-
питалина Константи-
новна 50 сааскын
туолбут олоһун бэлиэ
күнүнэн итигитик-ис-
тигитик эбэрдэлиибит!

Баһарабыт эйиэхэ
сааскылы чаһылай олоһу, кырдьары билимнээт кытаанах

сааһаны. Күндү ийэбит, эбэбит доруобуй буол, эгэһиңгэ сы-
рымт, ырыгыны ылыммахкэ барыбыт үөрүүлүгэр үлүһүк,
дьоллоохтук олор диэн эйиэхэ баһа сааһабыт бастыгынан
аныһыт, аһыһыт үтүөтүн тиздэбит.

Дьон-сэргэ доруобуйатын туһугар туруулаһан, түмү-
күһүнү ааһыһаах, үлэни өрө тутан, үлэттэн дьоллоһон мах-
тал истиг таһырын ылыммахкэ ылар дьолун олохунан кизин
туттабыт, холобур оҕостобут. Түбүктээх үлэһиттэн быһыс бу-
лан, билигин, оҕолоругун, иһтэн-үөрэттэрэн, аһаһыһыгар
туруорбут үтүөсү сүһүөхтээх бэйэбит сүгүрүйэн туран ис-
тигитик махтаһабыт.

Кэргэнигэр, оҕолоругэр,
киһиһитигэр, күтүөтүгэр, сиэннэригэр.

Күндү кэргэмин,
таптыыр ийэбитин
СЕРГЕЕВА Ольга Пет-
ровнаны үөрүүлээх
үбүлүөһүнэн,
төрөөбүт күнүгүнэн ис
сүрэхпитиһитэн ити-
гитик-истигирик эбэрдэ-
лиибит!

Куруутун билиги
туслуһугар аксаабат
кыһамыһыг иһин
барба махтал тыла-
рын эгэбит. Баһарабыт
сир үрдүгэр баар бары
үчүгэни, кытаанах до-
руобуйаны, дьоллоох
олоһу.

Эбэрдэни кытта кэргэнигэр, оҕолоругэр.

Күндүтүк саныыр балтыбын, эдьиийбитин, арылаах
нэһилиэгин "Биһик" үтүөһүнэн иһтээччиһин БАРАХАНОВА
Анна Пантелеймоновнаны олоһун орто омурбаһын бэлэһи-
тигэр кэрэ-бэлэс күнүгүнэн итигитик-истигирик эбэрдэлиибит!

Кырачаан киһини иһтин курдук уустук идээс олохун ана-
ан, айымнылаахтык үлэһин, түбүгүр, үлэттэн дьоллоһо
сүлдьаргынан билиги аһыһабыт, кизин туттабыт. Билиһээх ку-
рууһу-көмө, өлөбүт буолар үтүө сыһыангы, истиг субаа-
аһаг иһин мунгура суох махтаһабыт. Күндү киһибиһигэр
баһарабыт үлэһит өссө үтүө ситиһиллэри, кытаанах доруо-
буһаһы, дьоллоох-саргылаах олоһу.

Арылаахтан эдьиийин Анна Петровна,
бары Борисовтар, Барашковтар, Егоровтар,
Хайахсыттан Илларионовтар,
Хаандыгаттан Саввиннар.

БИЛДӨРҮННӨР

Чааһынай предпринимателлэр уонна бааһынай хаһаайы-
стыбалар салааһаһыларын истигиригэр!

167 №-дээх 2001 сыл ахсынны 15 күнүгэр ыһыһыллы-
быт эбэһээһинэй пенсионнай страховкалаһын туһунан
Федеральнай сокуон 28 ыстатыйатын 3 пуунугар уларыһы
2004 сыл ахсынны 2 күнүгэр киллэриһиллэһитинэн фиксиро-
ваннай страховкай усуһуоһу төлөөһүнүр сыллааһы усуһуоһ-
тарын сыл иһинэн төлөүхтээхтэр, усуһуоһ төлөөһүнэ нөһүө
сылга таһыа сууһаах. Бириэмэтигэр төлөһмөһөх усуһуоска
пеня ааһыллар. Төлөөһүн баран докумуонугу кыһааһынан ил-
дээ кэлэн куһун тутар 1 күнүгэр дьээс пенсионнай фонду у-
правлениһын кытта сверкалаһаргытын умнумаһ!

Билсэр телефон: 41-469.

Российская Федерация Чурапчы улуусунааһы
пенсионнай фондатын управлениһа.

Улуустааһы предпринимателлэри өйүүр фондаттан кре-
дит ыһыт предпринимателлэр олунуу 15 күнүгэр дьээс кэ-
лэн төлөһүрүтүгэр. Бу көм устата билиһитэх иһтээхтэргэ
сууһа дьылаһа түһэрэбит. Билсэр тел.: 42-782, 41-480.

БОЛҔОЙУН! БОЛҔОЙУН!

Күндү бири дойдутааһаргытын, ылдыһтары Улуу Кы-
айы 60 уонна Чурапчы оройуона тэриһиллэһитэ 75 сылын
көрсө Чурапчы улуусун мас тардыһыһыгар 15 спорт маас-
тардарын бириһтэригэр республика мадьяһыларын ула-
хан күрэхтэһиллэригэр ыһыһабыт.

Ыһыһылар күнэ-дьыла, сирэ: олунуу 11-13 күнэ-
рэ, Чурапчы улуусун Одьулуун нэһилиэгэ.

Кыттыһыны ылаллар: Чурапчы, Таатта, Амма, Уус-Ал-
дан, Майа-Хаһалас, Томло, Нам, Хаһалас улуустарын, Дьо-
куускай, Нерюнгри куорат оҕолорго, эр дьонго уонна вете-
раннарга хамаандалара, республика билэр мас тардыһаа-
чылары Н.Колодко, Н.Дьяконов, В.Сивцев, А.Баишев, В.Ша-
рич, Е.Сивцев уо.д.а. кэлэн кытталлара күтүлүлэр.

Кыттааһыһылар ыйааһыннара, саастара:
Оҕолор: 1988 — 1990 с.т. 50, 55, 60, 60-тан үөһэ кг.
Эр дьон: 56, 62, 68, 74, 82, 90, 90-тан үөһэ кг.
Ветераннар: 1965 с.т. 65, 75, 85, 85 кг. үөһэ (40-тан аҕа
саастааһтар).

Күрэхтэһини программата:
Олунуу 11 күнэ. 17.00 ч. Ыйааһыннаһы, күрэх-
тэһээһиллэри карсуу.

Олунуу 12 күнэ. 9.00 ч. Барылааһын күрэхтэһини
20.00 ч. Чурапчы улуусун мас тардыһыһыгар
маастардарын кытта көрсүһүү.

Олунуу 13 күнэ. 9.00 ч. Финальнай уонна а'
най күрэхтэһиллэр.

Кыайыһааһтар сыһаалаах бириһтэринэн,
нан, грамоталарынан наһарадаланаллар.

Тэрийг

УЛЭБЭ БИГЫРАБЫТ

"ТУБУС" продюсерский киин сага, сонун идеялардаах, айар куттаах, сандалаах-ингалээх, сыты-хотуу, кэлэр-барар улаһыкка наадылар.

Дуоһуона — рекламной-издательской өнгөнү онгорор, бырайыактыр бюро салайааччыта.

Ирдэбиллэр: үрдүк эбэтэр орто анал үөрэхтээх, кыыс, персональной компьютерга үлэлири сатыр, сааһа 20-тэн үлэһэ. Ону таһынан техникческэй үлэһикк наадылар.

Культура управлениета.

Билсэр тел.: 41-317.

АТЫЛЫБЫТ

Эбис атыллар, куула 180 солк. Билсэр тел.: 26-245.

2001 сыллаах УАЗ - 31579 люкс массыына, ГУР-даах, үчүгэй туруктаах. Билсэр тел.: 41-976, 41-529.

АТЫЛААБЫТ

2000 - 2005 сылларга ончуллубут УАЗ массыына. Билсэр тел.: 41-731, 23-522.

СҮТҮКТЭННИБИТ

1995 сыл балаһан ыйын 1 күнүгэр Григорьев Василий Григорьевич аатыр барилибит АГМ 856766 №-дээх водителскай дэстабырыанна сүлүттүнэн дьингэ субуунан аабыллар.

ПРОДАЕМ

УАЗ микроавтобус 1999 г.в., усиленный кузов, двигатель отремонтирован, 4 шт. радиальных шин. Контакт. телефон в г. Якутске: 44-21-94.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Администрации МО "Чурапчинский улус (район)" для создания комитета по управлению муниципальным имуществом требуются специалисты:

1. Бухгалтер.

2. Специалист по земельным отношениям.

Контактный тел.: 42-179 (в здании администрации МО "Чурапчинский улус (район)" каб. 28).

ӨНӨ ОҢОРОБУН

Персональной компьютердары өрөмүөнүбүн, настройкалыбын, Windows 95/98/XP установкалыбын, антивирусыктар, араһынай софтар. Билсэр телефон: 42-524.

Түргэнник уонна хаачыстыбалаахтык реферат суруйарыт. Билсэр телефон: 41-265 (үлэ чааһын кэмгэр).

УБААСТАБЫЛААХ ЧУРАПЧЫ УЛУУХУН ОЛОХТООХТОРО!

"Сага олох" хаһыакка 2005 сыл бастагы аңарыгар сурутуу бара турарын иһитинэрбит. Хаалбыт кэмгэ (4 ый) сурутуу төлөбүр — 140 солк. Улуус хаһыатыгар "Сага олох" РИХ ГҮ дьэтигэр уонна нэһиликтэринэн аҕаһарга суруйтарыахтын сөп. Улуускутутар ытыллар дьаһаллары, уларыйылары, сонуннары сырдатар соботох хаһыакка суруйтарарга тизиме.

ВНИМАНИЕ! ВНИМАНИЕ!

Уважаемые руководители и бухгалтера предприятий и организаций!

Размер будущей пенсии Ваших работников зависит и от Ваших действий. Полная уплата страховых взносов, качественная подготовка и своевременное представление индивидуальных сведений — показатель порядочности и надежности Вашей организации.

Срок представления индивидуальных сведений обязательного пенсионного страхования на каждого работающего за 2004 год истекает 1 марта 2005 года. За несвоевременную сдачу индивидуальных сведений применяются финансовые санкции в виде взыскания 10 процентов причитающихся за отчетный год платежей в ПФР.

Управление пенсионного фонда РФ в Чурапчинском улусе.

Уус-Алдан улууһун олохтооһо, "Түүлээх" ТХПК председателэ

ТАРСКОЙ Михаил Николаевич

ырахан ырыыттан олохтон туораабытынан кутурбаннарын тиздэллэр:

— Уус-Алдан улууһун "Түүлээх ТХПК" председателэ Тарской Михаил Николаевич ырахан ырыыттан олохтон барбытынан балтыгар, кийитигэр, санаастарыгар ЧРОСИО математикада учууталыгар Ноговицына Мария Николаевнага, күтүөтүгэр, ухлугар, убайдарыгар Степан Тимофеевичка, сизинэригэр, балтыларыгар Надяга, Ренага Тимофей Степанович Ноговицын уонна киини олохторун дьизэ кэргэттэрэ.

— Тарской Михаил Николаевич ырахан ырыыттан өлөн туораабытынан балтыгар, ЧРОСИО математикада учууталыгар Ноговицына Мария Николаевнага коллегалара М.А.Егорова, А.С.Старостина, Л.Н.Спиридонова.

Чурапчы сэлэниһэтик олохтооһо

ПОПОВА Анастасия Егоровна

ырахан ырыыттан өлбүтүнэн кэргэнигэр, оҕолоругар, сизинэригэр, биригэ төрөөбүттэригэр, аймактарыгар дириг кутурбаммытын тиздэбит.

Майаттан Любовь Иннокентьевна Филиппова.

Түөһэ учаастагык олохтооһо

Дьяконов Николай Петрович

соһумардык өлбүтүнэн кутурбаннарын тиздэллэр:

— Бырааттара Дьяконов Николай Петрович соһумардык өлбүтүнэн ийитигэр Пелагея Васильевнага, кэргэнигэр Елена Семеновнага, оҕолоругар Сылгантан Арениннар, Макаровтар, Поповтар, Чурапчыттан Неустроевтар, Макаровтар, Кытаанактан Андреевтар.

— Күндү быраата, Түөһэ учаастагык олохтооһо Дьяконов Николай Петрович хомолтолоохтук өлбүтүнэн эдьийигэр, тыа хаһаайыстыбатын наукатын кандидатыгар, чинчийэр институт үлэһитигэр Аржакова Александра Петровнага оскулаба биригэ үөрэммит дьуогэлэрэ.

Күндү оҕолорбут, сизинэрибит, бырааттарыт, Чурапчы сэлэниһэтик олохтоохторо

Арчын уонна Ньургун

МАКАРОВТАР

хомолтолоохтук күн сириттэн барбыттарын диригник курутууан туран аймактарытыгар, бары билэр дьоммутугар иһитинэрбит.

Ийэлэрэ Күнэй, аҕалара Николай, биригэ төрөөбүт эдьийдэрэ Вика, эбэлэрэ Елена Николаевна, эһэлэрэ Иван Петрович, эдьийдэрэ Настя, Тана Макаровтар.

Кутурбаннарын тиздэллэр:

— Тапталлаах сизинэрэ, оҕолоро Макаров Арчын уонна Макаров Ньургун күн сириттэн соһучу барбыттарынан аҕаларыгар Николай Иванович, ийэлэригэр Күнэй Васильевна, биригэ төрөөбүт эдьийдэригэр Вика, эһэлэригэр Иван Петрович, эбэлэригэр Елена Николаевна, эдьийдэригэр Анастасия Ивановна Макаровтарга Чурапчы сэлэниһэтин дьаһалтата.

— Күнэй көрбүт көмүс оҕолорун Арчыны уонна Ньургуну хомолтолоохтук сүтэрбиттэринэн төрөппүттэригэр Макарова Күнэй Васильевнага, Макаров Николай Ивановичка Мэнгэ-Хангалас улууһун II Тыыллыма нэһилиэгин Хаатылыма бөһүөлэгин муниципальнай дьаһалтата уонна олохтоохторо.

— "Туулукчаан" улууһун иитиллээччигэ Макаров Арчын, киини быраата Ньургун соһумардык күн сириттэн барбыттарынан ийэлэригэр гимназия үлэһитигэр Макарова Күнэй Васильевнага, аҕаларыгар Макаров Николай Ивановичка, эбэлэригэр Елена Николаевна, эһэлэригэр Иван Петрович Макаровтарга улуустаагы үөрэх управлениета, учууталлар идэлээх сохотарыан комитетта, "Туулукчаан" улууһун коллективта.

— Таптыр сизинэрэ Арчын уонна Ньургун күн сириттэн суох буолбуттарынан социальнай харалта управлениетын ветеран үлэһитигэр Макарова Елена Николаевнага, киини дьизэ кэргэнигэр улуустаагы социальнай харалта бары тэрилтэлэрэ.

— Тапталлаах оҕолоро, сизинэрэ Арчын уонна Ньургун хомолтолоохтук күн сириттэн барбыттарынан ийэлэригэр Күнэй Васильевнага, аҕаларыгар Николай Ивановичка, эбэлэригэр Елена Николаевнага, эһэлэригэр Иван Петровичка кутурбаннарын тэнгэ үлэстэн улуустаагы дьизэ кэргэн киинэ.

— Тапталлаах оҕолоро Арчын уонна Ньургун олохтон соһумардык туораабытынан биригэ үлэһир коллегаларыгар Макаров Күнэй Васильевнага, киини дьизэ кэргэнигэр Чурапчы улуустаагы гимназиятын уонна техникческэй колледжын коллективтара.

— Оҕолоро Арчын уонна Ньургун соһумардык өлбүтэринэн аҕаларыгар, бэйэлэрин үлэһиттэригэр, коллегаларыгар, оператор Макаров Николай Ивановичка, ийэлэригэр Күнэй Васильевнага ОДКХ ГУП Чурапчытаагы филиалын администрацията, профкома, коллективта.

— Арчын уонна Ньургун Макаровтар хомолтолоохтук өлбүтэринэн эһэлэригэр Иван Петрович, эбэлэригэр Елена Николаевна Макаровтарга, төрөппүттэригэр Күнэйгэ, Николайга Чурапчытаагы "Дорстрой" ХЭТ коллективта, профкома.

— Тапталлаах оҕолоро Арчын уонна Ньургун күн сириттэн соһучу барбыттарынан аҕаларыгар, урукку үлэһиттэригэр Николай Ивановичка, ийэлэригэр Күнэй Васильевнага, чугас аймактарыгар "Чурапчысельтехснаб" ХЭО ("Агроснаб") коллективта.

— Тапталлаах оҕолоро, сизинэрэ, бырааттара Арчын уонна Ньургун Макаровтар олохтон туораабытынан аҕаларыгар Коляга, ийэлэригэр Күнэйгэ, эбэлэригэр Елена Николаевнага, эһэлэригэр Иван Петровичка, эдьийдэригэр Викага, Настяга, Танюшага уонна бары аймактарыгар КСК бары үлэһиттэрэ.

— Көмүс чычыахтара Арчын уонна Ньургун хомолтолоохтук күн сириттэн барбыттарынан күндү, тапталлаах оҕолоругар, кыыстарыгар, эдьийдэригэр, балтыларыгар Күнэй, күтүөтүгэр Николай Макаровтарга Мэнгэ-Хангалас улууһун Хаатылыма бөһүөлэгиттэн ийэлэр Евдокия Ивановна, эдьийдэрэ, бырааттара, убайдар Андреевтар.

— Тапталлаах оҕолоругар Күнэйгэ уонна Николайга көмүс чычыахтара Арчын уонна Ньургун хомолтолоохтук күн сириттэн барбыттарынан Мэнгэ-Хангалас улууһун аймактара, Павловскайтан Макаровтар, Лоомтукааттан Кириллиннар,

Майаттан хос эбэлэрэ Марфа Васильевна, Григорьевтар, Моруктар, Ефремовтар.

— Сизинэрэ, оҕолоро Арчын уонна Ньургун хомолтолоохтук күн сириттэн барбыттарынан аймактарыгар, доһотторугар, үлэ-эһэктэригэр Елена Николаевна, Иван Петрович, киинилэр улаһарыгар Николай, кийиттэригэр Күнэй Макаровтарга Башариннар, Пермяковтар, Макаровтар, Слепцовтар.

— Чурапчы улууһун олохтоохторо Елена Николаевна, Иван Петрович Макаровтарга сизинэрэ, Күнэй, Николай Макаровтарга күндү көмүс оҕолоро Арчын уонна Ньургун былабайга билдэнэн күн сириттэн күрэммиттэринэн аймактара Чурапчыттан Анна, Василий Егоровтар, Прасковья, Ефим Кажениннар, Арнылаахтан Мария, Виктор Анемподистовтар.

— Тапталлаах оҕолоро Арчын уонна Ньургун Макаровтар хомолтолоохтук күн сириттэн барбыттарынан төрөппүттэригэр Күнэй Васильевна, Николай Иванович, эбэлэригэр Елена Николаевна, эһэлэригэр Иван Петрович Макаровтарга аймактара Макаровтар, Аммосовтар, Устиневтар, Филатовтар, Дьокуускайтан Архиповтар, Афанасьевтар.

— Күндү, тапталлаах оҕолоро, сизинэрэ Арчын уонна Ньургун Макаровтар соһумардык күн сириттэн туораабытынан төрөппүттэригэр, кийиттэригэр Күнэй, бырааттарыгар Коля, эдьийдэригэр, балтыларыгар Настя, Вика, Тана, эдьийдэригэр, балтыларыгар Елена Николаевна, күтүөтүгэр Иван Петрович Макаровтарга Арнылаахтан Петровтар, Поповтар.

— Күндү дьонноругар, эдьийдэригэр Елена Николаевнага, күтүөтүгэр Иван Петровичка, кыыстарыгар Анастасия Ивановнага, сизинэригэр Танюшага, бырааттарыгар Николайга, кийиттэригэр Күнэйгэ, киинилэр кыыстарыгар, сизинэригэр Викага тапталлаах оҕолоро Арчын уонна Ньургун соһумардык былабайга билдэнэн күн сириттэн күрэммиттэринэн Башариннар, Кондратьевтар, Стреловскайдар.

— Күндү, тапталлаах оҕолоро, сизинэрэ Арчын уонна Ньургун Макаровтар күн сириттэн хомолтолоохтук барбыттарынан төрөппүттэригэр, бырааттарыгар Коляга, кийиттэригэр Күнэйгэ, эбэлэригэр, эдьийдэригэр Елена Николаевна, эһэлэригэр, күтүөтүгэр Иван Петрович Макаровтарга аймактара Бэрэттэн Мария Ионовна, Макаровтар, Харитоновтар, Софроновтар.

— Күндү оҕолоро Арчын уонна Ньургун соһумардык күн сириттэн өлөн туораабытынан ийэлэригэр Күнэйгэ, аҕаларыгар Николайга, эбэлэригэр, эһэлэригэр Аммосовтар, Андреевтар, Сивцевтар, Ноговицыннар дьизэ кэргэттэрэ.

— Елена Николаевна, Иван Петрович Макаровтарга сизинэрэ Арчын уонна Ньургун олохтон туораабытынан Одьулуунтан Валерий, Анна Григорьевтар, Дария, Александр Сивцевтар, А.П.Дьяковская, Т.В.Рязанская дьизэ кэргэттэрэ.

— Тапталлаах сизинэрэ Арчын, Ньургун хомолтолоохтук олохтон туораабытынан ытытабыллаах дьонноругар Елена Николаевнага, Иван Петровичка "Чэбдик" түмүү чилиэтинэрэ.

— Тапталлаах оҕолоро, сизинэрэ Арчын уонна Ньургун соһумардык өлбүтэринэн "Кустук" түөлбэ олохтоохторугар, эбэлэригэр Елена Николаевнага, эһэлэригэр Иван Петровичка, төрөппүттэригэр Николайга, Күнэйгэ "Кустук" түөлбэ олохтоохторо.

— Тапталлаах оҕолоро, сизинэрэ Арчын, Ньургун соһумардык өлбүтэринэн эбэлэригэр Елена Николаевнага, эһэлэригэр Иван Петровичка, төрөппүттэригэр Николай Ивановичка, Күнэй Васильевнага ыкса ыаллара, Красильников түөлбэтин олохтоохторо.

— Арчын уонна Ньургун соһумардык өлбүтэринэн ийэлэригэр Күнэйгэ, аҕаларыгар Николайга, эбэлэригэр Елена Николаевнага, эһэлэригэр Иван Петровичка Сылгантан Башариннар, Макаровтар, Кытаанактан Лазаревтар.

— Тапталлаах оҕолоро Арчын уонна Ньургун олохтон туораабытынан биригэ үөрэнэр доһордоругар, аҕаларыгар Николайга, ийэлэригэр Күнэйгэ, бары чугас дьонноругар ЧГФКСИ кэтэхтэн үөрэҕин салаатын II курсун студенаһа.

— Оҕолоро Арчын уонна Ньургун хомолтолоохтук күн сириттэн барбыттарынан аҕаларыгар, ЧГФКСИ кэтэхтэн үөрэҕин салаатын II курсун студеныгар Макаров Николай Ивановичка, ийэлэригэр Күнэй Васильевнага ЧГФКСИ кэтэхтэн үөрэҕин салаатын методика, бары студенаһа.

— Арчын уонна Ньургун хомолтолоохтук өлбүтэринэн төрөппүттэригэр, эһэлэригэр, эбэлэригэр Елена Николаевнага М.Сибирякова, М.Андреева, М.Окоченникова, А.Ефремова.

— Истинник саныыр доһотторо, норуот эмитэ Елена Николаевна уонна Иван Петрович Макаровтар тапталлаах сизинэрэ Арчын уонна Ньургун соһумардык өлбүтэринэн С.Г., В.Н.Дьяковскайдар, А.Н., С.И.Игнатеевтар, Е.М.Макарова.

— Тапталлаах оҕолоро, бырааттара, сизинэрэ Арчын уонна Ньургун хомолтолоохтук күн сириттэн барбыттарынан ийэлэригэр Күнэй Васильевнага, аҕаларыгар Николай Ивановичка, эдьийдэригэр, биригэ үөрэнэр доһордоругар, үөрэнээччилэригэр Викага, эбэлэригэр, эһэлэригэр аһымырын тэнгэ үлэстэн Чурапчытаагы алын сүтүөх б-с корпусун IV "б" кылааһын үөрэнээччилэрэ, кылаас салайааччыта Т. Д. Барашкова уонна төрөппүттэрэ.

— Убаастыр табаарыстарыгар Коляга, киини кэргэнигэр Күнэйгэ, кыыстарыгар Викага, эбэлэригэр Елена Николаевнага, эһэлэригэр Иван Петровичка, эдьийдэригэр Настяга, Танюшага тапталлаах оҕолоро, бырааттара, сизинэрэ Арчын, Ньургун хомолтолоохтук өлбүтэринэн Коляны кытта Чурапчы орто окуланын биригэ бүтэрбит доһотторо.

— Кырачаан бырааттара Арчын уонна Ньургун хомолтолоохтук күн сириттэн барбыттарынан эдьийдэригэр, киини баллыһа оҕо консультациятын үлэһитигэр Анастасия Ивановнага, киини кыһылыгар Танюшага, чугас дьонугар табаарыстар Чурапчыттан Оленовтар, Аммосовтар, Полускиннар, Н.Ксенофонтова, Г.Прудцкай, Дьокуускайтан Саввиннар, Л.Эверстова, В.Титова.

Редактор э. т. А.М. СЛЕПЦОВ.

ААДЫРЫСПЫТ: 678670,

Чурапчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а".

ТЕЛЕФОННАРЫТ:

редактор — 41-332, отделлар — 41-265.

E-mail: Osanaoloh@churap.sakha.ru

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, Чурапчы улууһун "Сага олох" редакционной-издательской холбоһук государственной учреждение. Маассабай информация средствларын туһунан СР Сокуоннарын туһулууну хонтуруоллуур уонна регистрациялыр РФ бэчээккэ РФ региональной управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрацияламмит нүмэрэ — ПИ №19-0423.

"Сага олох" редакционной-издательской холбоһук ГҮ. Офсетнай бэчээт, Сакааһын № 15. Тираж 2678. 07. 02. 2005 с. бэчээккэ бэриллэнэ. Хаһыат нэдиэлэһэ үстэ: оптуорунуукка, чэпчиргэ уонна субуотага тахсар.

Автор суругар этиллэр санаа редакция позициялар мэлдэн сөп түбэхэр буолбатах. Сурукка ыйылар чакчылар кырдыктаахтарыгар аһыныкка автор түс бэйэтэ сүгэр.